

ARIE
KEPPLER
PRIJS 2016

DE PRIJS

Om de twee jaar reikt de stichting MOOI Noord-Holland de Arie Keppler Prijs uit. Deze bronzen erepenning huldt personen of organisaties die een uitstekende prestatie hebben geleverd op het gebied van ruimtelijke kwaliteit in Noord-Holland.

De Arie Keppler Prijs beslaat een breed terrein van architectuur, stedenbouw, landschap, ruimtelijke ordening en cultuurhistorie. Het prijswinnende project kan een nieuw gebouw of ruimtelijke ingreep zijn, een herbestemming, restauratie of transformatie, maar ook een beleidsinspanning. De prijs wordt uitgereikt in vier categorieën:

- Cultuurhistorie;
- Woningbouw;
- Utiliteitsbouw;
- Stedenbouw, Landschap en Ruimtelijke ordening.

Met de Arie Keppler Prijs hoopt MOOI Noord-Holland de belangstelling van politici en bestuurders, opdrachtgevers en het grote publiek voor architectuur, cultuurhistorie, stedenbouw en landschapsontwikkeling te bevorderen. De prijs belicht initiatieven die de dagelijkse praktijk van planontwikkeling ontstijgen: bijzondere, inspirerende, innoverende en grensverleggende projecten. Mede door middel van de Arie Keppler Prijs agendeert MOOI Noord-Holland actuele opgaven op het gebied van ruimtelijke kwaliteit die specifiek in Noord-Holland aan de orde zijn.

Beoordelingscriteria

Voor de Arie Keppler Prijs 2016 komen projecten in aanmerking die in de provincie Noord-Holland zijn gerealiseerd in de periode 2014 – 2016. De prijs wordt uitgereikt aan personen en/of instellingen die actief betrokken zijn

bij de totstandkoming van een werk of beleidsvoornemen dat bij uitstek ruimtelijke en culturele kwaliteiten heeft.

Dat wil zeggen dat het project:

- zeer goede architectonische en stedenbouwkundige kwaliteiten heeft in relatie tot de functie en tot de omgeving waarvoor het is gerealiseerd;
- als voorbeeld kan dienen voor een ambitieuze aanpak van een specifieke ruimtelijke, architectonische, stedenbouwkundige of landschappelijke opgave;
- als voorbeeld inspirerend en toonaangevend is voor alle personen en instellingen die verantwoordelijk zijn voor ruimtelijke ontwerpvragestukken.

Arie Keppler

De prijs is vernoemd naar ir. Arie Keppler, directeur van de Amsterdamse Woningdienst en in 1916 medeoprichter

en secretaris van de 'Adviescommissie voor Bouwontwerpen en uitbreidingsplannen in Noord-Holland', de voorloper van de Stichting MOOI Noord-Holland die in 2016 dus haar honderdste verjaardag viert. Voor Arie Keppler waren schoonheid en maatschappelijke relevantie onlosmakelijk met elkaar verbonden. Hij staat dan ook symbool voor een brede maatschappelijke benadering van ruimtelijke kwaliteit. Arie Keppler was pleitbezorger voor hoogwaardige architectuur en stedenbouw, maar hij hield zich ook bezig met maatschappelijke vraagstukken zoals armoedebestrijding, onderwijs en werkgelegenheid.

De jurering

De inzendingen zijn divers in veel opzichten. Bij elke editie van de prijs levert dit binnen de jury de nodige discussies op, want een project kan voor de één aanvankelijk wat gewoontjes ogen, terwijl de ander direct ziet: 'In deze context is dit goud.' Bovendien zijn veel van de projecten toon- aangevend in meerdere categorieën tegelijk.

Voordat de jury tot de beoordeling van de inzendingen overgaat, bespreekt ze eerst de beoordelingscriteria. Want hoe beoordeel je kwaliteit? Volgens de statuten van de prijs gaat het om de maatschappelijke en culturele betekenis van een project. Dat is ingegeven door de visie van de naamgever van de prijs, Arie Keppler. Voor hem gold dat een gebouw of ruimtelijk project niet alleen mooi diende te zijn, maar ook een steentje moest bijdragen aan een betere

wereld. Naar deze ambitie is de jury op zoek.

Het moet een bijzondere prestatie zijn waarmee een organisatie of persoon zich heeft ingespannen om een weerbarstige opgave het hoofd te bieden. Een project dat als voorbeeld dient voor vergelijkbare opgaven in de provincie. De Arie Keppler Prijs is immers ook bedoeld om urgente opgaven te agenderen waar Noord-Holland nu en in de toekomst mee te maken krijgt.

Categorieën

Elke editie vindt discussie plaats over de indeling in categorieën naar thema en functie. Echte voorbeeldstellende projecten zijn immers vaak gelaagd en categorie-overstijgend. Makers en initiatiefnemers hebben daarbij zowel oog gehad voor de ruimtelijke inpassing en architectonische kwaliteit als de

cultuurhistorische context, ongeacht schaal of functie van een project. Het woord categorie is soms ook misleidend door het uiteenlopende karakter van projecten. Zo staat in de categorie Stedenbouw, Landschap en Ruimtelijke ordening, een brug of strandtrap samen met grootschalige gebiedsontwikkelingen in een selectie. De jury discussieert over andere categorie-indelingen of systematiek, maar stuit daarbij op min of meer dezelfde bezwaren. De categorie-indeling blijft voorsnog zoals deze is. De jury neemt wel de gelegenheid om accenten aan te brengen.

Elke editie vindt discussie plaats over de categorie-indeling

Campus Uilenstede, Amstelveen

De categorie Utiliteitsbouw bijvoorbeeld, moet vooral gaan over min of meer openbare gebouwen die ontmoetingen bevorderen en iets betekenen voor de gemeenschap. Inzenders bepaalden zelf in welke categorie hun project werd ingezonden, maar de jury eigent zich het recht toe om ze desgewenst in een andere categorie voor de prijs te nomineren. Dit jaar gebeurt dat bij één inzending. Vanwege het publieke karakter van het gebouw wordt Schouwborg De Kampanje in de categorie Utiliteitsbouw genomineerd, terwijl het ingezonden is in de categorie Cultuurhistorie.

De prijs wordt niet per definitie overhandigd aan degene die het project heeft ingezonden. In de meeste gevallen is de architect inzender, maar het kan juist de opdrachtgever zijn die een bijzondere prestatie heeft geleverd. De jury kiest daarin bewust. Voor alle projecten geldt dat er ter plekke iets te zien moet zijn. Gebouwen moeten zijn opgeleverd. Voor ingediende beleidsinspanningen is dat lastiger, maar de intenties moeten in ieder geval grotendeels zichtbaar zijn.

Naar aanleiding hiervan ontstaat discussie over de inzending 'Verder met de Vesting Muiden'. De uitvoering van het landschapsplan is nog niet ver genoeg om een sluitend oordeel te kunnen vellen terwijl het plan wel van goede kwaliteit lijkt te zijn. De jury nodigt de betrokkenen dan ook van harte uit om het project over twee jaar nogmaals in te zenden.

Non-plekken

Het is opmerkelijk dat in elke categorie, in een groot aantal projecten mistroostige non-plekken zijn getransformeerd tot prettige verblijfsruimten. Zo bezoekt de jury Campus Uilenstede in Amstelveen. Hier is van een doodlopende, open ruimte een prettig toegangs- en verblijfsplein gemaakt, niet zozeer door allerlei gebouwen toe te voegen, maar juist door gebouwdelen en obstakels weg te halen en meer transparantie en samenhang te bewerkstelligen. Ook zijn functies toegevoegd die ontmoeting stimuleren. Het campusplein maakt echter deel uit van een grotere gebiedsontwikkeling van Uilenstede en de jury vindt het jammer dat dat niet als geheel

is ingediend. Het is een *close finish* met het andere door NEXT architects ingezonden project, het Tramplein in Purmerend. De jury kiest ervoor laatstgenoemde te nomineren omdat hier de impact van de gebiedsontwikkeling voor de stad Purmerend groter is. Met de herstructurering en herinrichting van een ongedefinieerde plek tot een belangrijk scharnierpunt in de stad, heeft Purmerend een impuls gekregen. Naar aanleiding van een andere inzending uit Purmerend, de binnentuin van het wooncomplex 'Heel Europa', ontstaat discussie over doelgroepen en functiemenging. De binnentuin van dit woonzorgcomplex wordt gedeeld door ouderen en zorgbehoevende mensen, maar ook door starters uit de buurt. Het ontwerp beoogt interactie tussen verschillende doelgroepen tot stand te brengen. Dat wordt gewaardeerd, maar er zijn twijfels of deze idealistische opzet in de praktijk ook echt verbindend werkt.

Het maken van verblijfsruimten gaat niet alleen over het ontwerpen van tuinen en pleinen, maar ook over plaatsen waar mensen soms gedachteloos aan voorbij

gaan, zogenaamde 'verbindingsruimten', zoals bruggen. Nederland is bij uitstek een land van bruggenbouwers. Denk aan Piet Kramer die in de eerste helft van de twintigste eeuw in Amsterdam tientallen bruggen realiseerde, allemaal uniek, knap gedetailleerd en telkens passend bij de plek. Fietsbrug N242 in Heerhugowaard past in deze traditie en oogst veel bewondering bij

Verder met de Vesting, Muiden

de jury. De brug verbindt het oude dorp met het landschap in een intelligente en soepele beweging. De brug is niet alleen een belangrijke nieuwe verbinding maar biedt ook een fantastisch balkon met zicht op het kanaal en het unieke Oosterdalgebied. De constructie heeft een natuurlijke flow, de spijlen van het hekwerk spelen een visueel spel, voor elke gebruiker gerelateerd aan diens snelheid. De jury noemt de brug een juweeltje in een gefragmenteerde omgeving. Aan de kant van het dorp lijkt de kans gemist om een duidelijker aansluiting te maken op de Stationsweg omdat concessies zijn gedaan aan de aansluiting bij de rommelig ogende bedrijfserven.

Cultuurhistorie, nieuwbouw en monumenten

De jury is blij dat er veel inzendingen zijn in de categorie Cultuurhistorie die het domein van de monumentenzorg overstijgen. Het is evident: cultuurhistorie is onderdeel geworden van ruimtelijke en architectonische ontwerpogaven. Erfgoed is niet langer identiek aan monumentenzorg, maar geeft karakter

en betekenis aan steden, dorpen, wijken en landschappen. Het nieuw gebouwde is verbonden met het geheugen van de plek. Een wettelijke monumentenstatus is daarbij niet vereist. Bij de inzendingen zit ook een aantal voorbeelden van restauratie- en renovatieprojecten van gebouwen. Ze werden bedreigd met sloop maar kregen een tweede leven. Zo is er in het geval van het nieuwe gemeentehuis van Bloemendaal (categorie Utiliteitsbouw) voor gekozen om zijn voorganger uit de jaren zestig mét replica van de gevel van Zochers villa uit 1820 zichtbaar te houden, waardoor dit gelaagde verleden beleefbaar blijft. De nieuwe tuininrichting draagt daar zeker ook aan bij. Het gemeentehuis is geen monument, maar wel van cultuurhistorische waarde als identiteitsdrager van de gemeente.

De jury heeft veel waardering voor onvervalste restauratieprojecten: een zorgvuldige opknappbeurt, ook ten aanzien van materiaal en kleur, waarmee een historisch pand weer een tijdje mee kan. Dit is gebeurd bij een woningbouwproject aan de Amstel-

Fietsbrug N242, Heerhugowaard

veenseweg in Amsterdam, waar voor de uitvoering in 1919 Arie Keppler nog als adviseur optrad. Ook zijn tien negentiende-eeuwse panden aan de Wijtenbachstraat opgeknapt. De gevels waren verschaald en flink aangetast door de kunststof kozijnen en de panden stonden op het punt om afgebroken te worden. De jury waardeert dat het gelukt is om het oorspronkelijke gevelbeeld te restaureren en de woningen aan te passen aan de eisen van de huidige tijd. Dit is wat actievoeren kan doen; hier is een gewaardeerd stukje stadsbeeld van de ondergang gered.

Naoorlogse betonkolossen

Een ander thema dat thuishoort onder de noemer Cultuurhistorie, is de transformatie van naoorlogse stedenbouw en volkshuisvesting. De opgave is de eigentijdse interpretatie en ontwikkeling van dit erfgoed. Er zijn enkele woningprojecten ingezonden, die in deze thematiek passen, maar waar de lat niet hoog genoeg heeft gelegen voor een nominatie. Dit soort opgaven luistert nauw. Er moeten duidelijke keuzes worden gemaakt, door het gebouw een

uiterst zorgvuldige upgrade te geven óf genadeloos in te grijpen. De jury is onder de indruk van de Alliantie HQ in Hilversum, een ingreep in een kantoorgebouw uit de jaren zeventig. Door een aantal vloeren en wanden uit de betonconstructie weg te snijden, is een spectaculaire vide ontstaan. Deze interventie doet deze karakteristieke constructie zowel van binnen als van buiten in het oog springen en zorgt voor samenhang en licht in het gebouw. Het project wordt echter niet genomineerd omdat zich de vergelijking opdringt met een nominatie in de vorige editie van de Arie Keppler Prijs: de Burgemeester in Hoofddorp. Ook hier werd door architectenbureau Studioninedots indrukwekkend ingegrepen in een onopvallend jaren zeventig kantoorpand door een houten trap als ruimtelijke sculptuur toe te voegen. Dit soort ruimtelijke interventies dient als inspirerend voorbeeld voor vergelijkbare herbestemmingsprojecten.

Of het nu gaat om de restauratie van een monument of de transformatie van een betonkolos uit de jaren zeventig:

Met de klok mee: de Burgemeester, Hoofddorp; Gemeentehuis Bloemendaal; Alliantie HQ, Hilversum; Wijtenbachstraat, Amsterdam

bij al deze projecten is een grote rol weg-gelegd voor verduurzaming. Ook oude panden moeten mee in de energietransitie. De uitdaging hierbij is om lager energiegebruik en energieopwekking te combineren met behoud van de kwaliteit van de architectuur. Enkele projecten waarbij dat goed is gelukt zijn de transformatie van de Genieloods bij Fort Vijfhuizen en de Hof van Egmond in Haarlem. De jury merkt op dat warmtepompen vaak onzorgvuldig en liefdeloos tegen buitengevels worden geplaatst. Het is de kunst om deze installaties zorgvuldig weg te werken of te integreren met de architectuur. Een goede architect zal dat als vanzelfsprekend in de opgave meenemen.

Dorps DNA

Het blijkt niet altijd eenvoudig om kwaliteit te herkennen of te vergelijken. Dat heeft vooral te maken met de grote regionale verschillen. In Amsterdam en omgeving lijken de mogelijkheden eindeloos, *the sky is the limit*. In landelijke gebieden meer naar het noorden, kunnen de markt en omstandigheden voor ambities soms weerbarstig zijn.

Dan kan een klein maar zorgvuldig ontworpen schooltje in Burgerbrug al snel in het niet vallen. De Arie Keppler Prijs is echter geen prijs voor het meest glossy project. Het gaat altijd om kwaliteit en ambities in een specifieke ruimtelijke en sociaal-maatschappelijke context. Sommige projecten maken in eerste instantie geen verpletterende indruk, maar moeten even beklijven. Zo is er aanvankelijk veel waardering voor het project Kwintijn Fase 1 in Amsterdam. De jury heeft bewondering voor de ontwerpvisie die uit dit blijf-van-mijn-lijf-huis spreekt. Hetzelfde geldt voor Houthaven blok0_IJ4you. De jury vindt het een goed gebouw, maar concludeert ook dat het voor Amsterdamse begrippen niet heel uitzonderlijk is. De Goudsouk in Beverwijk maakt daarentegen niet direct een goede indruk. De jury heeft er de nodige kanttekeningen bij omdat het nogal in zichzelf gekeerd is. Toch moet ze toegeven dat het bijzonder is om zo'n diamantje in de Bazaar in Beverwijk gerealiseerd te krijgen. Een opvallend actueel thema is het 'dorpse DNA': kleine, vaak bescheiden toevoegingen waaruit een eigenzinnige

visie spreekt op de ruimtelijke karakteristiek van een Noord-Hollands dorp. De jury komt een aantal uitstekende voorbeelden tegen, zoals de genomineerde st. Joseph school aan de Grote Sloot in Burgerbrug. Ook de sociale woningbouw Het Waver in Grootschermer maakt veel indruk. Hier is de moedige keuze gemaakt voor dorpseigen verkaveling met een ensemble van verschillende gebouwvolumes en oriëntaties, terwijl het

Hof van Egmond, Haarlem

waarschijnlijk gemakkelijker was geweest om drie rijtjes standaard eengezinswoningen neer te zetten. De jury ziet het vaak genoeg gebeuren. De architect heeft hier goed nagedacht over wat een dorpsuitbreiding betekent voor het dorp in relatie met het omliggende landschap. Bij dit soort opgaven kunnen gemeentelijke stedenbouwkundigen en commissies ruimtelijke kwaliteit een

Het Waver, Groot Schermer

grote rol spelen. Vaak schuiven ze te laat in het ontwikkelingsproces aan, terwijl ze juist aan de voorkant het verschil kunnen maken door mee te denken over welk type structuur en bebouwing voor een opgave geschikt is. Het project het Waver verdient een pluim voor de stedenbouwkundige opzet. De materialisatie en uitvoering op detailniveau van gebouwen en openbare ruimte blijven helaas achter bij de goede intenties. De jury hoopt dat deze ontwerpententie navolging vindt. Als de Arie Keppler een aanmoedigingsprijs had gehad, had de jury die aan dit project toegekend.

Worstelen met budgetten

Veel inzendingen die in eerste instantie niet gelijk opvallen, zijn het resultaat van fikse inspanningen van opdrachtgever, gemeente en architect om zoveel mogelijk kwaliteit te behalen. Dit speelt vooral in de zorgsector, waar het vechten is voor elke extra euro, zoals bij het Zorglandgoed Duin & Bosch in Bakkum. De oude paviljoens van deze psychiatrische instelling zijn hersteld en nieuwe woningen zijn toegevoegd.

Dit project combineert de zorg voor cultuurhistorisch erfgoed met een zorgvuldig landschapsplan. De gelaagdheid wordt gewaardeerd. Het moet veel inspanning hebben gekost om deze kwaliteit voor elkaar te krijgen. De jury heeft veel waardering voor het proces en de enorme inspanningen, minder voor de kwaliteit van de uitvoering op verschillende plekken.

De zorg is niet de enige sector waarbij met budgetten wordt geworsteld. Hetzelfde doet zich voor bij de totstandkoming van sportvoorzieningen. Drie sportgebouwen springen eruit. Zo is het Sportcomplex De Meent in Alkmaar een fijn gebouw met een verfrissende uitwerking op een buurt die wel een opkikker kon gebruiken. Ook is er waardering voor de voetbalaccommodatie VA in Assendelft. De jury bezoekt het Sportcentrum Zaanstad Zuid en is onder de indruk. Het gebouw is open en uitnodigend en faciliteert interactie tussen de binnen- en buitenruimten. Hiermee wordt de buitenruimte aanzienlijk verbeterd; een moeilijke plek in de stad is letterlijk opgelicht. Het vergt

moed van gemeenten en opdrachtgevers om te investeren in dit soort opgaven. Sport- en zorggebouwen zijn vaak ondergeschoven kindjes waar elke euro moet worden omgedraaid. Ook hier speelt de lokale context een grote rol.

Zaadveredeling

De minieme budgetten bij sport- en zorggebouwen vormen een alledaags probleem, dat je helaas overal in Nederland tegenkomt. Bij de jurering worden ook enkele thema's aangeroerd die typerend zijn voor Noord-Holland. Zo kwam de impact van zaadveredeling op het Noord-Hollandse landschap al tijdens de vorige editie van de Arie Keppler Prijs aan de orde. Aanleiding was de inzending van Pop Vriend Seeds in Andijk. Ook dit jaar is er een project ingediend van een zaadveredelingsbedrijf, het gebouw van Enza Zaden in Santsloot. De zaadveredelingsindustrie in Noord-Holland is groot, met het gebied tussen Enkhuizen en Warmenhuizen als epicentrum. Deze industrie drukt een zware visuele stempel op het agrarische landschap, door de omvang-

rijke loodsen, kassen en installaties. Het kenmerkende West-Friese landschap slijbt dicht. De jury zou graag een project belonen dat tot inspirerend voorbeeld kan dienen bij de transformatie van het landschap voor andere bedrijven. De jury stelt vast dat er meer aandacht is gekomen voor de architectuur van de gebouwen op zichzelf, maar dat de aansluiting op de omgeving en het landschap door een goede landschappelijke inpassing nog achterblijft.

Bedreigde stolpen

Nog een ontwikkeling in het landelijke gebied baart de jury zorgen. Het betreft eveneens een typisch Noord-Hollands fenomeen: de bedreigde stolpboerderij. Hier ligt een belangrijke actuele opgave, één die nog te vaak over het hoofd wordt gezien. Er wordt zelfs voor gepleit om bij de volgende editie van de Arie Keppler Prijs de stolp als aparte categorie te introduceren. Noord-Holland kent zo'n 5.500 stolpboerderijen die voor het grootste deel geen agrarische functie meer hebben. Ze krijgen een nieuwe bestemming als woonhuis of kantoor, winkel of horeca. Een aantal

stolpen is beschermd als Rijks-, provinciaal- of gemeentelijk monument, maar voor de meeste geldt dit niet. De verschillen per gemeente zijn groot, maar in veel gebieden wordt er maar weinig beleidsmatig gedaan om de stolp te behouden en is er weinig oog voor de landschappelijke betekenis. Te vaak worden ze slecht onderhouden, verwaarloosd en vervolgens onder het mom van slechte bouwkundige staat afgebroken. Niet zelden worden ze vervangen door zogenaamde notariswoningen zonder relatie tot erf en landschap. De vervangende bebouwing is vaak een kleinere nieuwbouwstolp, die wordt voorzien van een flink aantal dakkapellen, openingen en andere toevoegingen. Zo wordt afbreuk gedaan aan de waarde van de stolp als piramide in het landschap. Voor de Arie Keppler Prijs zijn twee gerenoveerde stolpen ingezonden. De jury pleit er niet voor om stolpen tot in het kleinste detail te reconstrueren, maar ziet vooral graag inspirerende ontwerpen die de essentie van de stolp in haar waarde laten of versterken. Daar is geen succesformule voor, maar je komt een heel eind met

Te vaak worden stolpen slecht onderhouden, verwaarloosd en afgebroken

Met de klok mee: De Bommelhoeve, Bergen; Kwintijnfase 1, Amsterdam;
Zorglandgoed Duin & Bosch, Bakkum; De Goudsouk, Beverwijk

een combinatie van kennis, maatwerk, trefzekerheid in het ontwerp, zorgvuldigheid én de durf om krachtig in te grijpen. Hiermee krijgt de ingreep een eigentijdse meerwaarde, terwijl de identiteit van de stolp behouden blijft. De herbestemming van provinciaal monument de Bommelhoeve in Bergen tot woonboerderij oogst in dat verband bewondering van de jury.

Seriematige woningbouw en uitbundige villa's

De gerenoveerde stolpen maken onderdeel uit van de categorie Woningbouw. Deze categorie wordt door de jury getypeerd als complex, divers en helaas vaak van bedroevende kwaliteit. De categorie biedt zowel een onderkomen aan renovatie- en restauratieprojecten, seriematige grootschalige woningbouw als aan uitbundige villa's. De drie genomineerde projecten belichten elk een voor de jury belangrijk en actueel thema: particulier opdrachtgeverschap, zorgvuldige stadsreparatie en tijdelijk, licht en verplaatsbaar bouwen. Het zou mooi zijn als de kwaliteit van deze projecten kan afstralen op de bulk van

de woningbouwproductie. De jury wordt ook vrolijk van de Boomhuizen in Castricum: vakantiehuisjes in de vorm van blokhutten. De architectuur van vakantiehuizen is meestal niet om over naar huis te schrijven, maar hier heeft de architect iets bijzonders tot stand weten te brengen. Ook prijst de jury het dubbele woonhuis aan de Amstel in Amstelveen. Het probleem met villa's

Boomhuizen, Castricum

die in particulier opdrachtgeverschap zijn ontwikkeld, is dat ze vaak als een UFO neergestreken lijken te zijn in hun omgeving. Dit huis stelt zich bescheiden op in het omliggende landschap, in lijn met de traditie van buitenhuizen langs deze rivier.

De oogst aan particulier opdrachtgeverschap (CPO) valt de jury wat tegen, aangezien dit verschijnsel een ware vlucht heeft genomen. Geen van de ingezonden projecten sleept een nominatie in de wacht. Er valt weinig op aan te merken, maar opmerkelijk zijn ze niet. De jury constateert dat CPO de laatste tijd vaak verzandt in de organisatie van gemeenten en woningcorporaties waardoor het bijna geen CPO meer is. Wat ooit begonnen is als een ontwikkeling geïnitieerd door ondernemende bewonersgroepen die zelf het heft in handen namen, is voor een groot deel overgenomen door professionals.

Twaalf keer kwaliteit

Toch heeft een serieuze stem voor gebruikers, bewoners en de gemeenschap een grote meerwaarde. Dat is

terug te zien aan de nominaties in alle categorieën. De kinderen en docenten zijn blij met de st. Joseph school in Burgerbrug, de Tandwielenfabriek in de Amsterdamse Nieuwmarktbuurt is in nauw overleg met de omwonenden blijven staan en de reizigers die op Schiphol op de bus staan te wachten, zijn aangenaam beschermd tegen de elementen. Al hetgeen de jury in deze editie van de Arie Keppler Prijs opvallend vond, draait om het maken van prettige plekken met een menselijke schaal. Met veel oog voor de cultuurhistorie, of het nu om monumenten of nieuwbouw gaat. De twaalf nominaties passen bovendien in een Nederlandse traditie van efficiënte ingenieurs die hoogwaardige ingrepen bedenken, juist in complexe situaties waar veel belangen en randvoorwaarden bij elkaar komen. Zo komen projecten tot stand die – ongeacht hun schaal of functie – de kwaliteit van de leefomgeving zienderogen hebben verbeterd en mooier hebben gemaakt.

De Tandwielenfabriek, Amsterdam

CATEGORIE

01

CULTUUR
HISTORIE

De Tandwielenfabriek, Amsterdam

Lef om risico te nemen

De Tandwielenfabriek, Amsterdam

Ronald Janssen Architecten

Opdrachtgever: Buro Amsterdam • Betrokken adviseurs: Sure Vastgoedontwikkeling, Kooij & Dekker Ingenieursburo, Adviesbureau Hoogenboom

Dit gebouw uit 1920 staat midden in de Nieuwmarktbuurt in Amsterdam en was tot halverwege de jaren tachtig een tandwielenfabriek. Daarna heeft het complex langdurig leeggestaan terwijl er tevergeefs tal van nieuwbouwplannen werden gemaakt. In 2013 heeft de ontwikkelaar Buro Amsterdam het initiatief genomen om het karakteristieke fabriekspand te behouden en te transformeren tot twaalf stadswoningen. Het ontwerp doet recht aan het industriële karakter van het pand met behoud van de karakteristieke stalen spanten en sheddaken. De rug-aan-rugwoningen zijn door de bewoners telkens anders ingedeeld, waarbij de ene invulling nog ruimtelijker en eigenwijzer is dan de andere.

Deze herontwikkeling illustreert een van de stokpaardjes van de jury: cultureel erfgoed als dragende kracht voor eigentijdse ruimtelijke kwaliteit. Hoewel het fabriekspand geen monumentenstatus heeft, gaat het hier wel degelijk om waardevol erfgoed. Het pand heeft niet alleen zijn introverte, industriële karakter behouden, maar de transformatie vertelt ook het verhaal over de recentere geschiedenis van de buurt waar bewoners in actie kwamen tegen ongewenste ontwikkelingen en zich inzetten voor een leefbare karakteristieke plek in de binnenstad. De jury kent de prijs dan ook niet alleen toe aan de architect, maar ook aan de ontwikkelaar, die het lef heeft gehad om tijdens de crisis dit risico te nemen. Ook eert de jury met de

prijs de buurtbewoners die zich hebben ingespannen om dit stukje geschiedenis voor de stad te behouden.

De Tandwielenfabriek, Amsterdam

Busstation Schiphol Noord

Een geheugen voor Schiphol

Busstation Schiphol Noord

Claessens Erdmann architects & designers

Opdrachtgever: Schiphol Group/Stadsregio

Dit project werd ingezonden in de categorie Cultuurhistorie, maar zou niet mistaan in de categorieën Utiliteitsbouw en Ruimtelijke ordening. Op een overstap-plek bij Schiphol is een Britse T2-vliegtuighangar uit de Tweede Wereldoorlog gerenoveerd en opnieuw opgebouwd als busstation. Op dit station stappen reizigers van de ene bus in de andere. Behalve een McDonald's is er niets. Het zou op deze plek makkelijk zijn geweest om een troosteloos en tochtig busstation te maken. De kracht van deze ingreep is dat het busstation van een non-plek een verblijfsruimte heeft gemaakt. Deze hangar voelt ook 's avonds prettig en veilig, onder meer vanwege de speelse verlichting. Bijzonder is dat de open constructie

je lijkt te omarmen. Het gebouw geeft zowel een gevoel van ruimtelijkheid als van beschutting en biedt een oriëntatiepunt in de wijde omgeving. De terreininrichting met de ijle populieren maakt het totaalplaatje compleet.

Voor dit project verdient niet alleen de architect maar vooral de opdrachtgever een pluim. Dit busstation laat zien dat erfgoed niet alleen iets is om te bewaren; met erfgoed kun je goede nieuwe plekken maken. De hangar brengt sfeer en voegt een nieuwe betekenislaag toe die nog ontbrak op Schiphol. Een laag van geschiedenis, een geheugen en herinneringen.

Busstation Schiphol Noord

W Hotel, Amsterdam

Nieuw belevenispunt

W Hotel, Amsterdam

office winhov

Opdrachtgever: Europe Hotels Private collection • Betrokken adviseurs: Hugo Verboven
DPA Cauberg-Huygen, Baranovitz+Kronenberg

Het Rijksskantoorgebouw voor Geld- en Telefoonbedrijf van architect Joseph Crowel uit 1925 heeft na jaren van leegstand een nieuwe bestemming gekregen als hotel. Hierbij is het oorspronkelijke ontwerp als uitgangspunt genomen. In het interieur is de robuuste constructie van dikke kolommen en draagbalken hersteld en zichtbaar gelaten. Maar dat is niet alles: de architect heeft het gebouw durven aantasten. Er is een spectaculaire dakopbouw toegevoegd die als een doos in de bestaande constructie is gehangen. Deze ingreep doet geen afbreuk aan het geheel, integendeel. Overal in het W hotel is voelbaar dat de oorspronkelijke opzet een inspiratiebron is geweest waarmee heel zorgvuldig is omgegaan. Bijzonder

detail is dat later aangebrachte ramen op de bovenste verdieping zijn dichtgemetseld, omdat ze de continuïteit van de gevel verstoorden. Als architect moet je je hiervoor wel hard durven maken, maar het eindresultaat is de moeite waard.

Belangrijk voor de categorie Cultuurhistorie is dat een project iets toevoegt aan de omgeving. Dat is hier zeker het geval. De openbare voorzieningen van het hotel zijn gesitueerd op de bovenste verdieping, inclusief hippe bar. Terwijl bezoekers een cocktail bestellen, kunnen ze zich vergapen aan het uitzicht over de stad, het Paleis op de Dam en elkaar. De binnenstad van Amsterdam heeft er een nieuwe belevenis bij gekregen.

W Hotel, Amsterdam

Project: Amstelveenseweg,
Amsterdam
Ontwerper: Van den Brink/
Tupker architecten
Opdrachtgever: Rochdale

Project: Bezoekerscentrum
Assumburg, Heemskerk
Ontwerper: lab03
Opdrachtgever: Gemeente
Heemskerk
Adviseurs: Bouwbedrijf Somass,
Constructiebureau Tentij

Project: De Oude Kerk,
Heemstede
Ontwerper: KPG architecten
Opdrachtgever: Protestantse
Gemeente Heemstede i.s.m.
Stichting de Oude Kerk

Project: College Hotel, Alkmaar
Ontwerper: Lody Trap architecten
Opdrachtgever: College Hotel,
dhr. Tom Slaaf
Adviseurs: in eigen beheer
gerealiseerd

Project: Herbestemming
IJKgebouw, Alkmaar
Ontwerper: kerssens | de ruiter
architecten
Opdrachtgever: Stichting
Vrienden van Victorie
Adviseurs: Bouwbedrijf Ura B.V.,
Koelhuis FRIGO

Project: Grote Oost 38, Hoorn
Ontwerper: TPAHG architecten
Opdrachtgever: particuliere
opdrachtgever

Project: Fort Kijkuit, Kortenhoeft
Ontwerper: Vereniging tot
Behoud van Natuurmonumenten
in NL
Opdrachtgever: Vereniging tot
Behoud van Natuurmonumenten
in Nederland
Adviseurs: J. Boonzaaijer
Aannemingsbedrijf B.V.,
Bouwtechnisch Managementburo
Kraak, Bouwfysisch Adviesbureau
Tolsteeg BV, Regelink Ecologie
en Landschap, Glasadviseur BRS
Excell Glass, Rijksdienst voor
Cultureel Erfgoed, Gemeente
Wijdemeren

Project: Hof van Egmond, Haarlem
Ontwerper: AG architecten b.v.
Opdrachtgever: Préferent Projectontwikkeling
Adviseurs: Van Lith, Schouten Techniek, Pagter Bouwconstructies, Aquatech, Vebu

Project: Restauratie en herbestemming gemeaal, Lijnden
Ontwerper: kerssens | de ruiter architecten
Opdrachtgever: Nationale Maatschappij tot Behoud, Ontwikkeling en Exploitatie van Industrieel Erfgoed (BOEi)
Adviseurs: Rutger Polderman

Project: Schiphuis Koningssloep, Amsterdam
Ontwerper: Dok architecten
Opdrachtgever: Het Scheepvaartmuseum, Amsterdam
Adviseurs: Structural Engineering Breda, LBP Sight Nieuwegein, Arkenbouw Post, Markenesse

Project: Transformatie Genieloods Fort Vijfhuizen, Vijfhuizen
Ontwerper: woltjer berkhout architecten
Opdrachtgever: Stichting Kunstfort Vijfhuizen
Adviseurs: DgmR, Kees Hummel, De Yzeren Man, Aancoop, Gabriel Lester

Project: Sluishuisje, Zaandam
Ontwerper: studioKRAMER.nl
Opdrachtgever: gemeente Zaanstad

Project: Twuyvermolen, Sint Pancras
Ontwerper: DVUA
Opdrachtgever: Suzanne Jong, Rob Basten

Tugelawegblokken, Amsterdam

CATEGORIE

02

WONING
BOUW

Tugelawegblokken, Amsterdam

Vakmanschap op alle niveaus

Tugelawegblokken, Amsterdam

M3H Architecten

Opdrachtgever: Ymere Ontwikkeling, Julienne Schreinemachers •

Betrokken adviseurs: Annemiek Diekman, landschapsarchitect

Dit project laat zien dat echte kwaliteit en vakmanschap alle categorieën overstijgt. Het is een terechte winnaar in de categorie Woningbouw, maar zou ook hoge ogen gooien in Ruimtelijke ordening en Cultuurhistorie. In 1915 ontwierp J.H.W. Leliman voor de Transvaalbuurt binnen het stedenbouwkundig plan van Berlage een ensemble van vijf blokken. Twee van de vijf blokken moesten worden gesloopt en vervangen door nieuwbouw. Lelimans architectuur wordt onder meer gekenmerkt door een rationale soberheid, een sterke verticale geleiding en veel aandacht voor details, met name het metselwerk. M3H heeft de architectuur van Leliman op alle niveaus begrepen, een intelligente eigentijdse interpretatie gemaakt en daarbij het

ensemble opnieuw tot een stedenbouwkundige belevens gemaakt.

De ritmiek en plasticiteit van de gevels, de detaillering van het metselwerk, de frisse kleuraccenten van de mozaïeken van AtelierNL, de subtiele verschillen tussen de twee blokken, de prachtige binnentuinen, de zorgvuldige stedenbouwkundige inpassing: de jury valt van de ene verbazing in de andere. Het is een ongelooflijk knappe prestatie om dit soort kwaliteit voor elkaar te krijgen in blokken die voor de helft uit sociale woningbouw bestaan. De Tugelawegblokken zijn helemaal in de geest van Arie Keppler tot stand gekomen en mogen als lichtend voorbeeld dienen voor woningbouw in Nederland.

Tugelawegblokken, Amsterdam

Le Cabin, Egmond aan den Hoef

Off-the-grid

Le Cabin, Egmond aan den Hoef

Tijmen Ploeg Architecten

Opdrachtgever: Tijmen Ploeg • Betrokken adviseurs: Solar energy G. Goudsmit, aannemer Koos Wagemaker

Dit project werd in eerst instantie geselecteerd vanwege de compactheid, tijdelijkheid en verplaatsbaarheid van de woning. Een huis zonder context, *off-the-grid*, dat je als een tent kunt opbreken en ergens anders neer kunt zetten. Hoewel dit huis zeker in aanmerking komt voor een nominatie, moest de jury na een bezoek aan Le Cabin toch van haar eerste indruk terugkomen. De kwaliteiten van het huis komen juist goed uit de verf door de gekozen locatie. Het huis is gesloten aan de achterzijde, eenzijdig op zon en uitzicht georiënteerd in het mooie duinlandschap in Egmond aan den Hoef. Charmant geconstrueerd van op internet bij elkaar gezochte (gejutte) standaard materialen. De jury

roemt de plaatsing van het huis in zijn omgeving, Le Cabin past bij de duinen en het strand. Het is een zelfvoorzienend tijdelijk-verblijfshuis dat water uit de grond onttrekt en afvalwater weer afvoert. Dat kan prima in de duinen, maar werkt niet overal.

Le Cabin is meer is dan een camper zonder wielen. Het vakantiehuis raakt aan een actuele discussie over goedkoop, licht, duurzaam en compact bouwen. De zorgvuldige, bescheiden detaillering en schijnbare argeloosheid roepen herinneringen op aan het werk van de Franse architect Jean Prouvé. Het is een fijn vakantiehuis dat uitstekend past bij de bewoners en de wens om wat buiten gebeurt volledig te beleven.

Le Cabin, Egmond aan den Hoef

Villa Schoorl

Van binnen naar buiten

Villa Schoorl

Paul de Ruiter Architects i.s.m. Chris Collaris en X + L interieurontwerpers

Opdrachtgever: Particulier

Deze villa in Schoorl poogt geen villa te zijn, maar een landelijk gebouw in een poldergebied. De jury waardeert de keuze om de poldercontext in het ontwerp centraal te stellen, zowel in verschijningsvorm als in materialisering. Om aan de planologische voorschriften te voldoen is de benedenverdieping voor de helft verdiept aangelegd. Het terrein eromheen is juist een halve verdieping opgetild waardoor de benedenverdieping met patio vrijwel geheel in de aarde ligt. Dit zorgt op de eerste verdieping voor een sterk transparant karakter en een weergaloos uitzicht. De jury twijfelt wel aan de kunstmatigheid van de bult in het landschap, maar het levert een prachtige woning op.

De lichtinval is een feestje. Het was een goede zet om voor drie sheddaken te kiezen in plaats van een plat dak. Ze breken de schaal en zorgen voor een karakteristiek silhouet dat past in de omgeving. De combinatie tussen zwart hout en beton werkt goed. Het interieur is door X + L interieurontwerpers genadeloos strak en verfijnd gedetailleerd. Villa Schoorl is fenomenaal van binnen naar buiten bedacht. Dat uit zich in bijzondere ruimten die in elkaar overlopen, doorzichten en het samenspel tussen interieur, architectuur en landschap. Deze nominatie is ook een pluim voor de bewoners die de bouw zelf hebben begeleid en uitgevoerd.

Project: 2/1 kapwoning
Buitenplaats fase 1b, De Goorn
Ontwerper: BBHD Architecten
Opdrachtgever: ZeemanVastgoed
Adviseurs: Zeeman Architecten

Project: 2/1 kapwoningen
Reigersborg Noord fase 3c,
Hoogkarspel
Ontwerper: BBHD Architecten
Opdrachtgever: ZeemanVastgoed
Adviseurs: Zeeman Architecten

Project: Appartementen
Wandelweg, Wormerveer
Ontwerper: caas architecten
Opdrachtgever: Wadi vastgoed bv
Adviseurs: Berkhout Tros constructeur, BIMprojects Jasper van Baar, Koos Kruijer bouwmanagement, Hollands groen

Project: Bommelhoeve, Bergen
Ontwerper: Sander Douma
Architecten BNA
Opdrachtgever: Fam. van der Kaaij
Adviseurs: EAB uit Enkhuizen

Project: 2/1 kapwoningen Het Eiland, Zwaag
Ontwerper: BBHD Architecten
Opdrachtgever: ZeemanVastgoed
Adviseurs: Zeeman Architecten

Project: 2/1 kapwoningen Unjerhof, Zwaag
Ontwerper: Zeeman Architecten
Opdrachtgever: ZeemanVastgoed
Adviseurs: Zeeman Architecten

Project: Baanstraat 32-36, Alkmaar
Ontwerper: Studio Pro6
Opdrachtgever: Eigen ontwikkeling, Studio Pro6
Adviseurs: Berkenhoeve Vastgoed BV, De Geus Bouw

Project: Boomhuizen, Castricum
Ontwerper: Min2 bouw-kunst bV
Opdrachtgever: Kennemer Duimcamping Geversduin, de heer Peter Ramp
Adviseurs: Bink bouw, Groot Partners, Harder BV, PatoWood

Project: CPO Ons Dorp
 Amsterdam, Amsterdam
Ontwerper: CASA architecten
Opdrachtgever: Zelfbouwgroep
 Ons Dorp Amsterdam
Adviseurs: Ecodesc, Evers Partners

Project: Heiligharn upgrading
 galerijflat, Den Helder
Ontwerper: Kokon Architectuur en
 Stedenbouw
Opdrachtgever: Woning Stichting
 Den Helder
Adviseurs: Pieters Bouwtechniek,
 Rijnders & de Groot, Aannemings-
 bedrijf Dozy, Bruil, Hi-Con

Project: Hoek- en tussenwoning
 Reigersborg Noord fase 3c,
 Hoogkarspel
Ontwerper: BBHD Architecten
Opdrachtgever: ZeemanVastgoed
Adviseurs: Zeeman Architecten

Project: Houthaven blok0_1J4you
 Amsterdam
Ontwerper: Marcel Lok_Architect
Opdrachtgever: Building4you
Adviseurs: Vink Bouw Nieuwkoop,
 Pieters Bouwtechniek Amsterdam

Project: Dubbel woonhuis aan de
 Amstel, Amstelveen
Ontwerper: woltjer berkhou
 architecten
Opdrachtgever: particulier
Adviseurs: Imd Raadgevend
 Ingeniers, Michiel van Roekel
 installaties

Project: Het Waver,
 Grootschermer
Ontwerper: van den Brink |
 Tupker architecten
Opdrachtgever: Wooncompagnie
Adviseurs: Berkhout Tros /
 Bouwadviseurs, Genie Techni
 Engineering, Grontmij

Project: Hoek- en tussenwoningen
 Het Eiland, Zwaag
Ontwerper: BBHD Architecten
Opdrachtgever: ZeemanVastgoed
Adviseurs: Zeeman Architecten

Project: Huis het Spaaren,
 Heemstede
Ontwerper: KPG architecten
Opdrachtgever: familie
 Roozendaal
Adviseurs: Q. Wildeboer,
 constructeur

Project: Huis van Hendrik, Haarlem
Ontwerper: Heren 5 architecten bv bna
Opdrachtgever: Ymere
Adviseurs: Mien Ruys, Boris Tellegen

Project: Kaap Hoorn, Hoorn
Ontwerper: GeO architecten
Opdrachtgever: Scholtens Projecten
Adviseurs: Tentij constructeurs, Adviesbureau Niemann

Project: Kwintijn Fase 1, Amsterdam
Ontwerper: FARO Architecten
Opdrachtgever: Van Wijnen
 Projectontwikkeling West
Adviseurs: Wijcon, Nieman, Techniplan, v/d Heuvel

Project: Landsmeerderdijk, Amsterdam-Noord
Ontwerper: CASA architecten
Opdrachtgever: SKA Projectmanagement BV
Adviseurs: Bekker & Stroband

Project: Nieuwbouw woning en atelier, Bergen
Ontwerper: kerssens | de ruiter architecten
Opdrachtgever: particuliere opdrachtgever
Adviseurs: Aannemingsmaatschappij De Geus B.V., Ingenieursburo Meijer & Joustra B.V.management

Project: Stommeerweg 48, Aalsmeer
Ontwerper: ENZO architectuur & interieur
Opdrachtgever: Fam. van Zijverden

Project: OpZuid, Amsterdam
Ontwerper: diederendirrix architectuur & stedenbouw
Opdrachtgever: Zuidschans CV, Amsterdam (samenwerking tussen AM en BPD), Wim Looijen
Adviseurs: Goudstikker - de Vries bv, Caubergh-Huygen Raadgevende Ingenieurs bv, Huygen Installatie Adviseurs bv, BAM Woningbouw, Niek Roozen landschapsarchitect bv

Project: Restauratie woning en nieuw bijgebouw, Bergen
Ontwerper: kerssens | de ruiter architecten
Opdrachtgever: particuliere opdrachtgever
Adviseurs: Aannemingsmaatschappij De Geus B.V., Huibers adviesbureau

Project: Verbouw boerderij, Castricum
Ontwerper: kerssens | de ruiter architecten
Opdrachtgever: particuliere opdrachtgever
Adviseurs: Aannemingsmaatschappij De Geus B.V., A. Harder bv

Project: villa Yin-Yang, Bussum
Ontwerper: Architect George van Luit
Opdrachtgever: Familie van den Huijsen
Adviseurs: Chris Meertens interieur advies

Project: Villa's Unjerhof, Zwaag
Ontwerper: Zeeman Architecten
Opdrachtgever: ZeemanVastgoed

Project: Wijtenbachstraat, Amsterdam
Ontwerper: Hooyschuur architecten
Opdrachtgever: Ymere Ontwikkeling

Project: Woningen Assumerplein, Uitgeest
Ontwerper: Bouwkundig Ontwerp en Tekenburg de Jong v.o.f.
Opdrachtgever: MELO Beheer Dhr. A. Meijer
Adviseurs: Dhr. J. Deckwitz

Project: Woonhuis Philipsen, Aerdenhout
Ontwerper: van Laarhoven combinatie architecten
Opdrachtgever: Familie Philipsen
Adviseurs: Van Zijl constructeur, Groot Ecobouw

CATEGORIE

03

UTILITEITS
BOUW

Schouwburg De Kampanje, Den Helder

Zien en gezien worden

Schouwborg De Kampanje, Den Helder

Van Dongen-Koschuch Architects and Planners

Opdrachtgever: Ontwikkelingsmaatschappij Zeestad BV • Betrokken adviseurs: Bouwbedrijf M.J. de Nijs en Zonen BV, BBN Adviseurs, Hiensch Engineering BV, LBP te Nieuwegein, Imd Raadgevende Ingenieurs, Kropman Installatietechniek

Schouwborg De Kampanje is gevestigd op de voormalige Rijkswerf Willemsoord en vormt het sluitstuk van een gebiedsontwikkeling die zo'n twintig jaar in beslag heeft genomen. Het complex bestaat uit een theater, een multifunctionele zaal, kunstencentrum, kantoren en horecavoorzieningen, verspreid over verschillende gebouwen van de Rijkswerf. Dit project is meer dan een herbestemming; het is een kunststukje van stedelijke transformatie. Het silhouet van de loods is flink veranderd door de toevoeging van een toneeltoren. Dat is niet storend, integendeel. Een van de juryleden zegt zelfs nog nooit zo'n mooie toneeltoren gezien te hebben.

In schouwborg De Kampanje draait alles om zien en gezien worden. De theaterzaal is als een glazen doos in het gebouw geschoven. Oude kranen en katrollen zijn opnieuw benut als geleiders van installaties en theaterlampen. Het is goed om juist dit soort details te koesteren. Deze industriële relictten zijn sfeermakers en verhalenvertellers die het gebouw karakter geven. Het enige minpunt is de entree. Hoewel begrijpelijk vanuit de logistiek, is deze tussen twee gebouwen gepropt, slecht zichtbaar vanuit de stad en niet passend bij de theatrale allure van de rest van het complex. De jury vraagt zich af of Den Helder te bescheiden is voor een zorgvuldige entree. Als dat zo is, is

het onterecht. Deze schouwborg is een reden om in Den Helder uit te gaan, zelfs als er een matige voorstelling speelt.

School 7, Den Helder

Ambitie in een krimpende gemeente

School 7, Den Helder

van Veen architecten en Mars interieurarchitecten

Opdrachtgever: Woningstichting Den Helder • Betrokken adviseurs: Berkhout & Tros, DGMR diverse advisering, West 8

Na Schouwborg de Kampanje is deze bibliotheek, gevestigd in een voormalig schoolgebouw, het tweede project in Den Helder dat wordt genomineerd. Deze gemeente worstelt met een voor buitenstaanders negatief imago en krimp. Het getuigt van grote moed en ambitie om te investeren in publieke voorzieningen in de vorm van een spectaculaire schouwborg en een fijne bibliotheek.

De verschijningsvorm van de nieuwbouw die aan het gemeentelijke monument is toegevoegd, is onderwerp van discussie. De een vindt het gebouw intrigerend, de ander twijfelt over de veelheid aan details, met name in het exterieur en

vraagt zich af of dit type gebouw geschikt is voor een bibliotheek. De kracht van School 7 zit vooral van binnen. De bibliotheek oogt zeer ruimtelijk, maar zonder effectbejag. De jury was aanvankelijk bang dat het interieur te veel gericht zou zijn op het bereiken van een mooi plaatje, zonder dienstbaar te zijn aan de gebruikers. Dat blijkt niet te kloppen. Alle lichtpunten zijn gericht op het lezen, overal zijn fijne plekken en hoekjes waar je je met een boek kunt terugtrekken. De materiaalkeuze is verfijnd. Met deze nominatie huldigt de jury ook de krimpende stad Den Helder waar ze niet bij de pakken neer gaan zitten, maar ambitie tonen en perspectief bieden.

st. Joseph school, Burgerbrug

Vriendelijk en aandoenlijk st. Joseph school, Burgerbrug

GeO architecten

Opdrachtgever: st Sarkon • Betrokken adviseurs: SAS constructiebureau

Bij deze dorpsschool is met minimale middelen een maximaal effect bereikt. Dit is een fraai voorbeeld van dorps DNA: de architect heeft goed aangevoeld welk gebouw passend is bij de schaal van het pittoreske en piepkleine dorpje Burgerbrug en de ligging aan de Grote Sloot. In tegenstelling tot vergelijkbare projecten die de jury heeft gezien, is het gebouw goed gedetailleerd en zijn de materialen goed gekozen. Vooral de veranda maakt indruk en de manier waarop de verbindingen tussen ruimten – zowel binnen als buiten – tot stand zijn gekomen. Dit raakt aan de essentie van wat architectuur moet zijn. De jury wordt wel treurig van het (kennelijk voorgescreven) hek rond het schoolterrein, dat afbreuk doet aan de vriendelijkheid, de

prachtige ligging van het schoolgebouwtje en de overgang tussen gebouw en omgeving.

Naar aanleiding van dit project ontstaat discussie. Het gebouw manifesteert zich namelijk niet in eerste instantie als een school, maar meer als een groot woonhuis. Moet een school er ook echt als leerinstelling uitzien, of kan het een plek zijn waar je leert in het verlengde van je veilige thuis? De conclusie is dat het uiteindelijk niet de typologie is die de doorslag geeft, maar het karakter van de architectuur dat associaties met veiligheid opwekt, als een grote huiskamer. Dat is hier heel goed gelukt. Het gebouw wekt gevoelens van nostalgie op zonder dat de vormgeving daarop uit lijkt.

st. Joseph school, Burgerbrug

Project: Brandweerkazerne, Bergen

Ontwerper: kerssens | de ruiter architecten

Opdrachtgever: Gemeente Bergen NH

Adviseurs: A. Harder bv, Embad, Bouwbedrijf Kakes-Deurwaarder

Project: De Alliantie HQ, Hilversum

Ontwerper: Studioninedots

Opdrachtgever: De Alliantie

Adviseurs: Van Wijnen Utrecht BV, Adams Adviesbureau, Landstra Bureau, Clemens Lichtadvies, Logge, Dylan & van Laatum, Fiction Factory, Lelsey Moore

Project: Dorpshuis, Duivendrecht

Ontwerper: Flim Architectentecten

Opdrachtgever: Gemeente Ouder-Amstel

Adviseurs: Bekker & Stroband bv, Bekker & Stroband bv, Invent, Installatietechniek C. De Boer

Project: Entreegebouw Van Gogh Museum, Amsterdam

Ontwerper: Hans van Heeswijk architecten

Opdrachtgever: Rijksvastgoedbedrijf

Adviseurs: Arcadis, Octatube, Deerns, Van der Spek

Project: De Makerij, Hoorn

Ontwerper: TPAHG architecten

Opdrachtgever: Stichting

Leekerweide

Project: Enza Zaden | Santsloot gebouw, Enkhuizen

Ontwerper: AABnl

Opdrachtgever: Enza Zaden

Adviseurs: AABnl

Project: Gemeentehuis Bloemendaal, Overveen
Ontwerper: NEXT architects en Rudy Uytenhaak architecten
Opdrachtgever: Gemeente Bloemendaal
Adviseurs: Peter de Ruyter landschapsarchitectuur, Pieters Bouwtechniek, DWA, Bremen Bouwadviseurs, J.P. van Eesteren, Deerns raadgevende ingenieurs

Project: Filmhuis Alkmaar, Alkmaar
Ontwerper: DVUA
Opdrachtgever: bestuur Filmhuis Alkmaar

Project: Gemeentehuis Drechterland, Hoogkarspel
Ontwerper: De Zwarte Hond
Opdrachtgever: Bouwgroep Dijkstra Draisma
Adviseurs: ABC Nova, Technion Adviseurs, Wassenaar, DGMR, Sip de Bildt

Project: Hilton Amsterdam Airport, Schiphol
Ontwerper: Mecanoo architecten
Opdrachtgever: Schiphol Hotel Property Company (Schiphol Real Estate), Jeroen Hattink
Adviseurs: Schiphol Real Estate/CPO, The Gallery HBA (Londen), ABT bv, Deerns Raadgevende Ingenieurs bv, DGMR Raadgevende ingenieurs, DPA (Londen), BBN Adviseurs, Ballast Nedam Bouw & Ontwikkeling

Project: Goudsouk, Beverwijk
Ontwerper: Liong Lie architects
Opdrachtgever: Bazaar Beverwijk

Project: Herbouw van een kerk, Rijsenhout
Ontwerper: ENZO architecten & interieur
Opdrachtgever: PK.N Rijsenhout

Project: Hoofdkantoor PWN, Velsersbroek
Ontwerper: Kraaijvanger Architects
Opdrachtgever: Drinkwaterbedrijf PWN, Hans Tervoort
Adviseurs: Ykema Tuin- en Landschapsarchitectuur, Pieters Bouwtechniek, Royal Haskoning DHV, DGMR, bbn Ykema Tuin- en Landschapsarchitectuur, Pieters Bouwtechniek, Royal Haskoning DHV, DGMR, bbn

Project: Huis van Hilde, Castricum
Ontwerper: VVKH architecten
Opdrachtgever: Provincie Noord-Holland
Adviseurs: MMEK, Van Dijke, Royal Haskoning, Cauberg Huygen

Project: Koepoortsweg, Hoorn
Ontwerper: Rietvink Architecten
 bna
Opdrachtgever: Stichting Stads-herstel Hoorn

Project: Mulder Schoenen, Alkmaar
Ontwerper: kerssens | de ruiter architecten
Opdrachtgever: Mulder schoenen
Adviseurs: Aannemingsmaatschappij De Geus B.V., Berkhout Tros Bouwadviseurs B.V.

Project: Petrus Canisius College, Heiloo
Ontwerper: Lody Trap architecten
Opdrachtgever: Petrus Canisius College - Heiloo
Adviseurs: M. Vastgoed

Project: Sportcentrum Zaanstad Zuid, Zaandam
Ontwerper: UArchitects
Opdrachtgever: Gemeente Zaanstad
Adviseurs: Projectmanagement Coresta, Ingenieursbureau Bolwerk Weekers, Beekink Installatieadviseurs, Aannemer Lokhorst Bouw

Project: Sportcomplex De Meent, Alkmaar
Ontwerper: VenhoevenCS architecture+urbanism
Opdrachtgever: Gemeente Alkmaar
Adviseurs: Vaessen

Project: Station, Alkmaar
Ontwerper: VenhoevenCS architecture+urbanism
Opdrachtgever: ProRail
Adviseurs: Strukton Civiel

Project: 't Melkhuisje, Haarlem
Ontwerper: BureauVanEig
Opdrachtgever: Gemeente Haarlem, Martin Busker
Adviseurs: Irgroep, Rico logman

Project: Tendergebouw Loodswezen, IJmuiden
Ontwerper: FARO architectuur, stedenbouw, research
Opdrachtgever: Loodswezen IJmuiden, Jan Bregman
Adviseurs: Lokhorst, Tentij, Nieman, Interplan

Project: Ver- en nieuwbouw tot Schrijverspriel, Hoofddorp
Ontwerper: BUROBEB
Opdrachtgever: Lex Passchier

Project: voetbalaccommodatie SVA, Assendelft
Ontwerper: Kuiper Steur Architecten BNA
Opdrachtgever: Stichting Voetbal Accommodaties Assendelft
Adviseurs: Brouwer&Kok Constructeurs Badhoevedorp, Advanced Engineering Zaandam, Adviesburo R.I.E.T Bunnik

CATEGORIE

04

RUIMTELIJKE
ORDENING

Nieuwe Hondsbossche Duinen, Petten

Hollands glorie

Nieuwe Hondsbossche Duinen, Petten

West 8 i.s.m. Witteveen+Bos

Opdrachtgever: Boskalis en Van Oord Nederland voor Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier •
Betrokken adviseurs: Svasek Hydraulics en Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek

Sinds de jaren negentig is een nieuwe ontwikkeling gaande op het gebied van kustveiligheid. In plaats van de kust te beschermen met een strakke zeewering en zo de zeereep te fixeren, is het juist wenselijk om mee te bewegen met de dynamiek langs de kust. Dat is hier gebeurd. In plaats van de Hondsbossche Zeewering op te hogen, wordt de dijk langzaam maar zeker ingepakt met 35 miljoen kuub zand, waar het natuurlijke spel van wind en zand vervolgens zijn gang mee mag gaan. De Schoorlse en Pettemer duinen zijn met elkaar verbonden door een nieuw duinlandschap. Er is veel geïnvesteerd in mogelijkheden om de recreatie te verbreden, met water, padenstructuren, strandtoegangen, zichtpunten en historische referenties.

De inrichtingselementen zijn ingetogen en zorgvuldig.

Het project stuitte ook op bezwaren, voornamelijk uit de cultuurhistorische hoek. De jury neemt hier kennis van maar waardeert het juist dat de oude dijk aan de landzijde intact is gebleven en als een archeologisch relict achter en onder de duinen is blijven liggen. De dijk is ooit door mensenhanden gebouwd en heeft ook toentertijd het landschap ingrijpend veranderd. Dat is nu wederom het geval. Met de aanleg van dit gloednieuwe duinlandschap kan men in Noord-Holland de komende jaren de voeten drooghouden. Ook heeft deze dijkversterking een nieuw verblijfslandschap opgeleverd. Dit is wat

we goed kunnen in dit land. Hier is van de nood een deugd gemaakt op basis van natuurwetten, door middel van een indrukwekkend staaltje ingenieurskunst.

Nieuwe Hondsbossche Duinen, Petten

Spieringbrug, Muiden

Overtuigend op alle schaalniveaus

Spieringbrug, Muiden

Quist Wintermans Architecten B.V.

Opdrachtgever: Gemeente Gooise Meren • Betrokken adviseurs: RHDHV, Jansen Venneboer, Cofely

Een goede brug heeft iedereen iets te bieden: de voetganger die langs een mooie gedetailleerde reling wandelt, het fietsende echtpaar dat op weg is naar het Muiderslot, de automobilist die voorbij komt razen en de opvarenden van een schip. De jury noemt deze gelaagdheid 'het Duivendrechtse stationsgevoel'. Bij een verkeersbrug komen verschillende schalen en snelheden bij elkaar. Het is de kunst om als ontwerper met één eenvoudig gebaar al deze groepen te bedienen. Dat is bij de Spieringbrug goed gelukt. Zelfs aan de wachtenden voor een open brug is gedacht: zij lezen een gedicht.

De brug is uitgevoerd in een industriële spoorgroene kleur en heeft een stoere

constructie. Bij de trekstang zit een verdikking die laat zien hoe het ophaalmechanisme functioneert. Tegelijkertijd is de brug een poëtisch eerbetoon aan de Vecht bij Muiden. De constructie is opvallend slank en transparant en biedt ruimte voor fraaie doorzichten op het vestingstadje en het rivierlandschap. De relingen zijn voorzien van sierlijke letters die achtereenvolgens het woord 'Muiden' schrijven. Op dit moment ligt de brug nog enigszins ingeklemd achter de A1. De snelweg wordt ondergronds gelegd, waardoor de Spieringbrug alle ruimte krijgt en nog beter in het landschap past.

Spieringbrug, Muiden

Tramplein, Purmerend

Van barrière tot verblijfsplek

Tramplein, Purmerend

NEXT architects

Opdrachtgever: Gemeente Purmerend • Betrokken adviseurs: iBA, NIAG, gemeente Purmerend

De *eyecatcher* van het Tramplein in Purmerend is zonder meer de Melkwegbrug, die met een groots gebaar nieuw en oud Purmerend met elkaar verbindt: een scharnierput in de stad. Deze in-zending behelst echter de volledige in-richting van het Tramplein. Aanvankelijk twijfelt de jury of het project niet meer is dan een optelsom van objecten, namelijk het busstation, een wachtruimte, loketten, een kantoor, een fietsenstalling, het tankstation en de brug. Eenmaal ter plaatse weet de inrichting van het plein de jury te overtuigen.

Er is een sterke beeldregie gevoerd, de consequente toepassing van hardsteen in combinatie met glad beton zorgt voor een mooie eenheid. Er zijn wel twijfels

over de situering van het tankstation, die naar het water toe te gesloten is. Toch doet dit maar beperkt afbreuk aan het geheel. De grootste kwaliteit van deze ingreep is dat er een fijne verblijfsruimte aan het water is ontstaan waar eerst een barrière was. Het tramplein vormt een belangrijk schakelpunt tussen het oude centrum van Purmerend en de nieuwbouw in de uitbreidingswijk Weidevenne. Vanaf het hoogste punt van de brug is de stad 'leesbaar' als conglomeraat van telkens aangegroeide wijken. De inrichting van het Tramplein is een krachtige stedenbouwkundige ingreep die Purmerend letterlijk boven zichzelf heeft uitgetild. Het is ook de juiste opmaat om de versleten oude rand van de binnenstad een mooie opknappbeurt te geven.

Tramplein, Purmerend

Project: Binnentuin wooncomplex 'Heel Europa', Purmerend
Ontwerper: DELVA Landscape Architects / Urbanism
Opdrachtgever: Wooncompagnie Purmerend
Adviseurs: VMX Architecten

Project: Campus Uilenstede, Amstelveen
Ontwerper: NEXT architects
Opdrachtgever: Lingotto Vastgoed Ontwikkeling, DUWO studenten-huisvesting
Adviseurs: Bouwadviesbureau Strackee; M-trix installatie-adviseurs; Bornia bouwadvies, Van Hooft en Partners

Project: De Nieuwe Tuinderij, Zuidoostbeemster
Ontwerper: SVP Stedenbouw en Architectuur
Opdrachtgever: De Beemster Compagnie
Adviseurs: Gemeente Beemster, SVP Stedenbouw en Architectuur, Just Architects, Boparai, Sweco

Project: Reigersborg Noord, Hoogkarspel
Ontwerper: Vollmer & Partners ism De Twee Heren
Opdrachtgever: ZeemanVastgoed

Project: fietsbrug N242, Heerhugowaard
Ontwerper: ipv Delft
Opdrachtgever: Gemeente Heerhugowaard
Adviseurs: Ballast Nedam Infra, Pieters Bouwtechniek

Project: Residentiecomplex Urbanus Campus, Ouderkerk aan de Amstel
Ontwerper: MAD JOHANNES-MOEHRLEIN architecten
Opdrachtgever: Van Amt Ontwikkeling B.V.
Adviseurs: MonumentenAdvies-Bureau Nijmegen, Drs. F.A.C. Haans

Project: Strandtrap, Callantsoog
Ontwerper: Dijk&co landschapsarchitectuur
Opdrachtgever: Gemeente Schagen
Adviseurs: Grontmij, Provincie Noord-Holland, Waterschap Noorderkwartier

Project: Verder met de Vesting Muiden, Muiden
Ontwerper: Gemeente Gooise Meren/ MTD Landschapsarchitecten
Opdrachtgever: Gemeente Gooise Meren

Project: Zorglandgoed Duin & Bosch, Bakkum
Ontwerper: Vollmer & Partners
Opdrachtgever: Parnassia Groep en gemeente Castricum
Adviseurs: STAAT Bouwmanagement, AMGEA

Project: winkelcentrum Broekerveiling, Broek op Langedijk
Ontwerper: SVP architectuur en stedenbouw
Opdrachtgever: Van den Heerik

De jury

**De jury van de Arie Keppler
Prijs 2016 bestond uit:**

drs. Irmgard van Koningsbruggen;
architectuurhistoricus, bestuurslid
MOOI Noord-Holland (voorzitter)

ir. Jandirk Hoekstra;
Provinciaal Adviseur Ruimtelijk Kwaliteit,
directeur H+N+S landschapsarchitecten

ir. Dana Ponec;
architect, adviseur MOOI Noord-Holland

ir. Jan-Richard Kikkert;
architect, adviseur MOOI Noord-Holland

drs. ing. Jef Mühren;
planoloog, directeur MOOI Noord-Holland
(secretaris)

Colofon

Organisatie Arie Keppler Prijs 2016:
MOOI Noord-Holland adviseurs
omgevingskwaliteit

Juryrapport

Tekst: drs. Isabel van Lent,
architectuurhistoricus
Eindredactie: drs. Irmgard van
Koningsbruggen en drs. ing. Jef Mühren
Ontwerp en productie: Funcke creatieve
partners
Drukwerk: Drukkerij Tesink

Beeldverantwoording, per pagina

6: Ossip van Duivenbode
8: Gemeente Gooisemereren/ MTD Landschap
9: ipv Delft, Henk Snaterse
10: Dirk Verwoerd, Peter Cuypers,
Hooyschuur architecten + adviseurs
11: Ronald Schouten fotografie
12: Frits Tupker
13: UArchitects / Daan Dijkmeijer

15: Sander Douma architecten bna,
Hans Peter Föllmi (IC4U), Vollmer
partners, Hannah Anthonysz
16: Jurian den Besten PatoWood
17: Luuk Kramer
18-23: Luuk Kramer
24-27: Luis Monteiro
28-31: Stefan Müller
32: Hans Stoutjesdijk, Jeroen Staats, Chris
Hoefsmit, Lody Trap architecten, Ed van
de Pol, Kingma Makelaars, Chielmedia
33: Ronald Schouten Fotografie, Jan van
Dalen, Arjen Schmitz, Pim Hendriksen,
studioKRAMER.nl, Ossip van Duivenbode,
Rob de Vries, S. Jong en R. Basten
34-39: Allard van der Hoek
40-43: Betty Ras en Leander Lammertink
44-47: Paul de Ruiter Architects
48: ZeemanVastgoed, caas architecten,
Studio Pro6, Sander Douma Architecten
BNA, Jurian den Besten PatoWood
49: Willem van Gils, Luuk Kramer, Kokon
Architectuur en Stedenbouw, Frits Tupker,
ZeemanVastgoed, Luuk Kramer, Chris
Hoefsmit
50: Heren 5 en Bas Uiterwijk, Eric Poffers,
Hans Peter Föllmi (IC4U), Willem van
Gils, Bernhard Faber, Marjon Hoogervorst,
Arthur Bagen
51: Bernhard Faber, Thijs Hoefnagels,
ZeemanVastgoed, Hooyschuur architecten
+ adviseurs, P de Jong, Simone Philippsen
52-57: Allard van der Hoek, Peter van Aalst
58-61: Peter van Aalst
62-65: Arno Lingerak
66: Bernhard Faber, Peter Cuypers, TPAHG
architecten, Stijn Poelstra, Ronald
Tilleman, Luuk Kramer, Anton Hane-
maaijer.
67: Dirk Verwoerd, Rob de Vries, Scagliola-
Brakkee Rotterdam, Mecanoo architecten,
Hannah Anthonysz, Frank Karssing
68: Ronald Tilleman, René de Wit, Bernard
Faber, Lody Trap architecten, UArchitects/
Daan Dijkmeijer
69: VenhoevenCS, Allard van der Hoek, Hans
Peter Föllmi (IC4U), Lex Passchier,
ACKuiper fotografie
70-75: Jeroen Musch
76-79: Luuk Kramer
80-83: Jeroen Musch
84: Steven Delva, Ossip van Duivenbode,
ipv Delft Henk Snaterse
85: Rob van Dijk, Sjaak Henselmans,
Gemeente Gooise Meren/MTD
Landschapsarchitecten, Vollmer &
Partners

MOOI
NOORD-
HOLLAND

ADVISEURS
OMGEVINGSKWALITEIT

Emmastraat 111
1814 DP Alkmaar
T (072) 520 44 59
info@mooinoord-holland.nl